

Estructura de la Comunicació

Codi: 103844
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2501928 Comunicació Audiovisual	FB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Ana Isabel Fernandez Viso
Correu electrònic: Ana.Fernandez.Viso@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

El català serà la llengua vehicular a les classes del seminari pràctic.

Equip docent

Aida Martori Muntsant
Nuria Torras Planas
Lluís Reales Guisado

Prerequisits

És recomanable el seguiment de les informacions d'actualitat sobre el sistema de mitjans, principalment a Catalunya, Espanya i Europa, així com de les tendències de canvi als mercats transnacionals i global de la comunicació audiovisual.

Objectius

Aquesta assignatura pretén introduir l'alumnat en el coneixement dels trets estructurals dels sistemes de mitjans de l'entorn europeu, prestant especial atenció als casos català i espanyol, però també mitjançant l'anàlisi dels àmbits internacional i transnacional. Es tracta que les i els estudiants coneguin a fons l'entramat mediàtic (inclosos els vessants econòmics, jurídics, polítics i culturals), en el qual desenvoluparà la seva activitat professional en el futur.

D'aquesta manera, es realitzarà una primera aproximació a l'estudi, d'una banda, dels actors econòmics, polítics i socials i de les polítiques públiques de comunicació i cultura que conformen o contribueixen a modelar aquests sistemes, i, d'altra banda, de les transformacions de la indústria mediàtica en les últimes dues dècades, com a conseqüència dels canvis tecnològics, econòmics i culturals experimentats per la nostra societat.

El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Competències

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps i les elaboracions conceptuals, així com el seu valor per a la pràctica professional.
- Gestionar el temps de manera adequada.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
6. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
7. Gestionar el temps de manera adequada.
8. Identificar els fonaments de les teories i de la història de la comunicació.
9. Identificar els fonaments estructurals del sistema audiovisual.
10. Identificar els principis teòrics de la producció i el consum audiovisuals.

Continguts

1. Introducció: delimitació conceptual i perspectives teòriques d'aproximació a l'estudi dels sistemes de mitjans. Sistemes mediàtics comparats. Les polítiques de comunicació.
2. Anàlisi dels actors econòmics privats que contribueixen a l'articulació dels sistemes de mitjans: grups de comunicació, associacions empresarials, organismes de mediació d'audiències i empreses de telecomunicacions amb negocis en l'àmbit audiovisual
3. Anàlisi dels actors polítics públics que contribueixen a l'articulació dels sistemes de mitjans: repartiment de competències entre administracions públiques, polítiques de mitjans i culturals en Espanya i Catalunya i reguladors independents de l'audiovisual.
4. Anàlisi dels actors econòmics públics que contribueixen a l'articulació dels sistemes de mitjans: els mitjans públics de comunicació. Concepte de servei públic, models de govern i models de finançament. Estudi dels casos de RTVE i la CCMA.
5. El sector de la televisió d'àmbit estatal: panorama general de l'evolució econòmica i industrial del sector, sistemes de difusió del senyal i tendències de consum. Introducció a la història de la televisió. Panorama i característiques de l'oferta. Nous serveis audiovisuals.
6. El sector de la televisió d'àmbit autonòmic i local a Catalunya: regulació, actors públics i privats i evolució de l'oferta i del consum.
7. El sector de la ràdio: anàlisi de l'evolució econòmica i tecnològica del sector i de la seva regulació. Introducció a la història de la ràdio. Panorama i característiques de l'oferta, i tendències de consum, a Espanya i Catalunya.
8. El sector de la premsa: trets estructurals del mercat, evolució econòmica del sector, sistemes d'ajudes a la premsa i models de negoci en Internet.

Metodologia

Dos terços de la docència presencial (dues hores) es desenvoluparan amb el grup complet, i un terç (una hora) en seminaris amb grups reduïts.

Les sessions amb el grup complet es concretaran en classes magistrals a càrrec de la professora, que explicarà els continguts bàsics relatius als blocs temàtics apuntats i aclarirà els dubtes referits a les lectures obligatòries que hagi de fer l'alumnat.

Als seminaris es posaran en comú i discutiran qüestions d'actualitat, a partir de la realització d'exercicis sobre qüestions complementàries dels continguts explicats en el bloc teòric. La participació activa de l'alumnat serà particularment important en els seminaris.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	34	1,36	1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10
Seminarios: debats d'actualitat, exercicis i activitats de recerca	14	0,56	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Tipus: Supervisades			
Tutories	8	0,32	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9
Tipus: Autònomes			
Activitats de recerca	42	1,68	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Estudi autònom	42	1,68	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a partir de tres tipus d'evidències d'aprenentatge:

- Una prova de seguiment sobre els continguts explicats en el bloc teòric que representarà un 20% a la qualificació final.
- Un examen final amb preguntes relatives a tot el temari i que equivaldrà al 50% de la qualificació.
- Activitats pràctiques realitzades en el marc del seminari per aplicar els coneixements adquirits a les classes teòriques o aprofundir en ells. En el seu conjunt, suposen un 30% de la nota final.

L'avaluació del seminari es realitzarà a partir de les següents activitats: a) Assistència regular i participació activa a les classes del seminari (10%); b) Un exercici de seguiment del seminari (10%); c) Un debat sobre la regulació dels mitjans de comunicació; d) Una prova final sobre els continguts del seminari (60%).

Per a aprovar l'assignatura, cal haver superat obligatòriament la prova final teòrica (no farà mitjana amb la prova de seguiment ni amb la nota del seminari si s'ha suspès). Si no es fa aquest examen, la qualificació definitiva serà "no avaluable".

El plagi en qualsevol activitat avaluable o copiar en les proves d'avaluació escrites suposarà un suspens automàtic de l'assignatura, que serà qualificada amb un 0.

El procediment de revisió de les diferents proves d'avaluació serà comunicat pel professor responsable de les mateixes el dia que faci públiques les seves qualificacions.

Calendari d'avaluació:

Setena sessió del seminari: Exercici de seguiment del seminari.

3 d'abril: Prova de seguiment del bloc teòric.

Penúltima sessió del seminari: Debat.

Última sessió del seminari: Prova final del seminari.

5 de juny: Examen final del bloc teòric.

Aquestes dates poden variar en virtut de circumstàncies excepcionals que pugui donar-se durant el curs.

Sistema de recuperació:

Per participar en el procés de recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura i ha d'haver obtingut una qualificació mínima de 3,5 punts en la mitjana de l'assignatura (prova de seguiment + examen final + seminari). L'alumnat que compleixi aquests requisits té l'opció de presentar-se a un examen final de reavaluació de la prova final del bloc teòric que tindrà lloc el dia 26 de juny. La nota d'aquest examen de reavaluació, sempre que sigui igual o superior a 5, farà mitjana amb les notes de la prova de seguiment i del seminar per calcular la nota final de l'assignatura.

Pel seu caràcter eminentment pràctic, les activitats i exercicis del seminari seran exclosos del sistema de recuperació, així com la prova de seguiment del bloc teòric.

El curs 2018-2019 els estudiants de segona o tercera matrícula de l'assignatura Estructura de la Comunicació poden optar a l'avaluació mitjançant una única prova de síntesi o examen final (també amb opció a reavaluació, en les mateixes condicions que els estudiants d'avaluació continuada), d'acord amb l'article 117.2 de la Normativa Acadèmica de la Universitat Autònoma de Barcelona aplicable als estudis universitaris regulats de conformitat amb el Reial Decret 1393/2007, de 29 d'octubre, modificat pel Reial decret 861/2010 de 2 de juliol. S'entendrà que els estudiants de segona o tercera matrícula que no comuniquin explícitament per correu electrònic i en el termini anunciat a principi de curs la seva opció d'avaluació van a l'examen final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	50%	4	0,16	1, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Prova de seguiment	20%	2	0,08	1, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Seminari d'activitats pràctiques	30 %	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

- ALBORNOZ, Luis i GARCÍA LEIVA, Trinidad (eds.) (2017) *Diversidad e industria audiovisual. El desafío cultural del siglo XXI*, México: Fondo de Cultura Económica.
- ALMIRÓN, Núria (2010) *Journalism in crisis. Corporate Media and Financialization*, Cresskill, Nj: Hampton Press.
- BIRKINBINE, Benjamin; GÓMEZ, Rodrigo; i WASKO, Janet (2016) *Global media giants*, Londres; Nueva York: Routledge.
- BUSTAMANTE, Enrique (2013) *Historia de la radio y la televisión en España*, Barcelona. Gedisa.
- CIVIL I SERRA, Marta; CORBELLA CORDOMÍ, Joan M.; FERRÉ PAVIA, Carme; SABATÉ I SALAZAR, Joan (eds.) (2017) *Informe de la Comunicació a Catalunya 2015-2016*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, Col.lecció Lexicon Informes (y ediciones de años anteriores).

- CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (2018) *Estudi sobre la comunicació local a Catalunya*, Barcelona: Consell de l'Audiovisual de Catalunya.
- CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (2018) *Informe 2017. L'audiovisual a Catalunya*, Barcelona: Consell de l'Audiovisual de Catalunya (y ediciones de años anteriores).
- FERNÁNDEZ ALONSO, Isabel (Ed.) (2017) *Austeridad y clientelismo: Política audiovisual en España en el contexto mediterráneo y de la crisis financiera*, Barcelona: Gedisa.
- FLEW, Terry; IOSIFIDIS, Petros; i STEEMERS, Jeanette (eds.) (2016) *Global media and national policies. The return of the State*, Londres: Palgrave Macmillan.
- GARCÍA SANTAMARÍA, José Vicente (2016) *Los grupos multimedia españoles: Análisis y estrategias*, Barcelona: Editorial UOC.
- GIFREU, Josep (dir.)(1991) *Construir l'espai català de comunicació*, Barcelona: Centre d'Investigació de la Comunicació.
- GUIMERÀ i ORTS, Josep Àngel (2014) *Les polítiques de comunicació durant els governs de Jordi Pujol*, Barcelona: Proa.
- GUTIÉRREZ MONTES, Eladio (coord.) (2017) *Televisión abierta. Situación actual y tendencias de futuro de la TDT*, Madrid: Colegio Oficial de Ingenieros de Telecomunicaciones.
- HALLIN, Daniel i MANCINI, Paolo (2008) *Sistemas de medios comparados. Tres modelos de relación entre los medios de comunicación y la política*, Barcelona: Hacer
- HARDY, Jonathan (2008) *Western Media Systems*, Londres: Routledge
- JONES, Daniel E. (2005) Aproximación teórica a la Estructura de la Comunicación Social, en *Sphera Publica: Revista de Ciencias Sociales y de la Comunicación*, núm. 5, Murcia: Universidad Católica San Antonio, p. 19-39.
- LAMUERDA GRAVÁN, María (coord.) (2012) *El futuro de la televisión pública. La necesaria alianza con la ciudadanía*, Madrid: Editorial Popular.
- MIGUEL de BUSTOS, Juan Carlos y CASADO del RÍO, Miguel Ángel (coords.) (2012) *Televisiones autonómicas. Evolución y crisis del modelo público de proximidad*, Barcelona, Gedisa.
- ZALLO, Ramón (2011) *Estructuras de la comunicación y la cultura. Políticas para la era digital*, Barcelona: Gedisa
- ZALLO, Ramón (2016) *Tendencias en comunicación. Cultura digital y poder*, Barcelona: Gedisa.

Durant el curs se suggeriran altres referències bibliogràfiques complementàries i altres fonts en línia per aprofundir en els continguts explicats i fer un seguiment de l'actualitat informativa del sector.